2026/2035

18.11.2026

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2026/2035,

11. september 2026,

millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2019/1021 seoses keskmise ahelapikkusega klooritud parafiinidega

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrust (EL) 2019/1021 püsivate orgaaniliste saasteainete kohta, ([1]) eriti selle artikli 15 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

(1) Määrusega (EL) 2019/1021 rakendatakse liidu võetud kohustusi, mis tulenevad püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsioonist ([2]) (edaspidi „konventsioon“) ja piiriülese õhusaaste kauglevi 1979. aasta konventsiooni protokollist püsivate orgaaniliste saasteainete kohta ([3]) (edaspidi „protokoll“).

(2) Konventsiooni A lisas on esitatud kemikaalide loetelu. Iga konventsiooniosaline on kohustatud loetelus olevad kemikaalid keelustama või võtma vajalikud õiguslikud ja haldusmeetmed, et lõpetada nende tootmine, kasutamine, importimine ja eksportimine.

(3) Konventsiooniosaliste konverentsi 12. istungil, mis toimus 2025. aasta 28. aprillist 9. maini, võeti vastavalt konventsiooni artikli 8 lõikele 9 vastu otsus muuta konventsiooni A lisa, et kanda sellesse lisasse keskmise ahelapikkusega klooritud parafiinid koos konkreetsete eranditega. Liit toetas keskmise ahelapikkusega klooritud parafiinide kandmist A lisasse koos konkreetsete eranditega, nagu on märgitud nõukogu otsuses (EL) 2025/868 ([4]).

(4) Seepärast tuleks määruse (EL) 2019/1021 I lisa A osa, mis sisaldab loetelu ainetest, mis on loetletud nii konventsioonis kui ka protokollis, ning ainetest, mis on loetletud üksnes konventsioonis, samuti muuta, et lisada sellesse keskmise ahelapikkusega klooritud parafiinid.

(5) Euroopa Kemikaaliameti riskihindamise komitee (RAC) ja sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee (SEAC) (edaspidi „komiteed“) võtsid 2023. aastal vastu arvamused ([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006 ([6]) alusel Euroopa Kemikaaliameti koostatud toimiku kohta, milles käsitletakse keskmise ahelapikkusega klooritud parafiinidega seotud piiranguid. Nii RAC kui ka SEAC toetasid keskmise ahelapikkusega klooritud parafiinide

([1]) ELT L 169, 25.6.2019, lk 45, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1021/oj.
([2]) ELT L 209, 31.7.2006, lk 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/convention/2006/507/oj.
([3]) ELT L 81, 19.3.2004, lk 37, ELI: http://data.europa.eu/eli/prot/2004/259/oj.
([4]) Nõukogu 23. aprilli 2025. aasta otsus (EL) 2025/868, millega määratakse kindlaks Euroopa Liidu nimel püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni osaliste konverentsi 12. istungil võetav seisukoht seoses konkreetsete erandite tähtaegade pikendamise taotlustega ja konventsiooni A lisa muutmise ettepanekutega (ELT L, 2025/868, 12.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/868/oj).
([5]) 3de158a7-8ab9-ba32-be7f-0125bb0174d3.
([6]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj).

turulelaskmise piiramist. SEAC toetas erandit, mis on seotud metallitöötlusvedelikes kasutamise eesmärgil turule laskmisega. See erand on konventsiooniosaliste konverentsi otsusega SC-12/10 (edaspidi „otsus SC-12/10“) lisatud konventsiooni kohaste konkreetsete erandite loetellu ning tuleks sätestada ka määruses (EL) 2019/1021, sest see on liidus endiselt vajalik. Kõnealune erand on seotud keskmise ahelapikkusega klooritud parafiinide kasutamisega äärmusliku rõhu vastase lisaainena metallitöötlusvedelikes, mida kasutatakse üksnes kutsealase tegevuse raames või tööstuskeskkonnas läbi viidavates nõudlikes metallitöötlustoimingutes.

(6) Konventsioon sisaldab ka selliseid keskmise ahelapikkusega klooritud parafiinide kasutamisega seotud konkreetseid erandeid, mida komiteede arvamustes ei ole soovitatud. Need erandid hõlmavad mõningaid kasutusviise lennundus-, kosmose- ja kaitsesektoris, näiteks kasutamist liimides ja hermeetikutes, mittekandvate konstruktsioonide ühendamiseks kasutatavates kleeplintides, kosmoseseadmete ja kaitsevarustuse ning nende pakendite jaoks ette nähtud paisuvates pinnakattevahendites ja värvides, samuti kosmoseseadmete ja kaitsevarustuse parandamiseks ning nende varuosades kasutamiseks ette nähtud pinnakattevahendites ja värvides. Kõnealused erandid hõlmavad ka muid kasutusviise kaitsesektoris, näiteks kasutamist laskemoona jaoks või selle märgistamiseks ette nähtud värvides ja pinnakattevahendites ning kaitseotstarbelises pürotehnilises laskemoonas. Sellised kasutusviisid ei olnud komiteede arvamuste vastuvõtmise ajal teada. Kuna rangelt reguleeritud lennundus-, kosmose- ja kaitsesektoris kulub nimetatud kasutusviiside puhul keskmise ahelapikkusega klooritud parafiinidele alternatiivide leidmiseks ja selliste ainete asendamiseks palju aega, tuleks kõnealused erandid lisada määrusesse (EL) 2019/1021.

(7) Konventsioon sisaldab ka konkreetseid erandeid, mis on seotud keskmise ahelapikkusega klooritud parafiinide kasutamisega meditsiinisektoris ja varuosades ning mida komiteede arvamustes ei ole soovitatud. Need erandid hõlmavad kasutamist meditsiiniseadmete ja *in vitro* diagnostika seadmete juhtmetes ja kaablites. Samuti hõlmavad need kasutamist i) maismaal kasutatavate mootorsõidukite ning põllumajanduses, ehituses, metsanduses ja maastikukujunduses kasutatavate masinate, ii) meditsiiniseadmete, *in vitro* diagnostika seadmete ning mõõte-, analüüsi-, tootmis-, kontrolli-, seire-, katse- ja inspekteerimisseadmete elektriliste ja elektrooniliste komponentide ning iii) lennundus-, kosmose- ja kaitserakenduste varuosades ning nimetatud toodete parandamisel. Kuna keskmise ahelapikkusega klooritud parafiine kasutatakse meditsiiniseadmetes ja *in vitro* diagnostika seadmetes, varuosades ja toodete parandamisel piiratud koguses ning on oluline hoida ära selliste toodete enneaegset vananemist, tuleks kõnealused erandid lisada määrusesse (EL) 2019/1021.

(8) Konventsioon sisaldab veel teisigi konkreetseid erandeid seoses keskmise ahelapikkusega klooritud parafiinide kasutamisega muudes sektorites. Mõnel juhul on alternatiividele üleminekuks vaja kahe aasta pikkust üleminekuperioodi. Seepärast tuleks ette näha kaheaastase kehtivusajaga konkreetne erand keskmise ahelapikkusega klooritud parafiinide kasutamiseks ehitussektoris kasutatavate juhtmete ja kaablite pehmes polüvinüülkloriidis, uste ja akende tihendamisel kasutatavas polüsulfiidhermeetikus ja ühekomponendilises polüuretaanvahus ning veekindlates ja korrosioonivastastes pinnakattevahendites. Ühekomponendilise vahu ringlussevõtu hõlbustamiseks peaks erand, mida kohaldatakse uste ja akende tihendamiseks kasutatava, keskmise ahelapikkusega klooritud parafiine sisaldava taaskasutusse võetud materjali suhtes, kehtima viis aastat.

(9) Vastavalt konventsiooni artikli 4 lõikele 4 peaks erandite maksimaalne kehtivusaeg olema viis aastat ja seda peaks olema võimalik pikendada veel viie aasta võrra. See on eriti oluline laskemoona jaoks või selle märgistamiseks ette nähtud värve ja pinnakattevahendeid käsitleva erandi puhul, kuna nende asendamise lõpuleviimiseks kulub eeldatavalt üle viie aasta. Komisjon vaatab konkreetsete erandite pikendamise vajaduse läbi, et valmistuda konventsiooniosaliste konverentsiks, mis toimub eeldatavalt 2031. aasta mais, sest otsus keskmise ahelapikkusega klooritud parafiinide kasutamisega seotud konkreetsete erandite võimaliku pikendamise kohta vastavalt konventsioonile tuleb teha sellel konventsiooniosaliste konverentsil.

(10) Vastavalt määruse (EL) 2019/1021 artiklile 3 on kõnealuse määruse I lisas loetletud ainete tootmine, turulelaskmine ja kasutamine eraldi, segudes või toodetes keelatud. Sellegipoolest on tooteid, mis sisaldavad keskmise ahelapikkusega klooritud parafiine ja on toodetud või turule lastud kõnealuse määruse I lisas sätestatud erandi alusel ning on asjaomase erandi kehtivusaja lõppemise kuupäeval juba kasutusel, lubatud edasi kasutada ka pärast kõnealust kuupäeva.

(11) Peale selle peaks erand, mis hõlmab keskmise ahelapikkusega klooritud parafiinide turulelaskmist ja kasutamist polümeerides ja kummides, mida kasutatakse i) maismaal kasutatavate mootorsõidukite ning põllumajanduses, ehituses, metsanduses ja maastikukujunduses kasutatavate masinate, ii) lennundus-, kosmose- ja kaitserakenduste ning iii) meditsiiniseadmete, *in vitro* diagnostika seadmete ja teatavate muude seadmete elektriliste ja elektrooniliste komponentide varuosades, kehtima kooskõlas otsusega SC-12/10 kuni asjaomaste toodete kasutusea lõppkuupäevani või kuni 31. detsembrini 2041, olenevalt sellest, kumb kuupäev on varasem. Mõne nimetatud rakenduse puhul võib toodete kasutusiga lõppeda hiljem kui 2041. aastal. Seepärast peaks sellistes rakendustes kasutamiseks ette nähtud varuosi, mis on liidu territooriumil olemas juba asjaomase erandi kehtivusaja lõppkuupäeval või enne seda, olema lubatud turule lasta ja kasutada ka pärast kõnealust kuupäeva.

(12) Otsuses SC-12/10 on sätestatud, et konventsiooniosalised, kes on registreerunud eesmärgiga rakendada konkreetset erandit, mis hõlmab keskmise ahelapikkusega klooritud parafiinide kasutamist metallitöötlusvedelikes, mida kasutatakse kutsealase tegevuse raames või tööstuskeskkonnas koos kogumissüsteemidega, samuti nende kasutamist pinnakattevahendites ja värvides, mis on ette nähtud kosmoseseadmete ja kaitsevarustuse parandamiseks ja nende varuosades kasutamiseks, peavad võtma meetmeid töötajate kaitsmiseks. Kõikide töötajate kõrgetasemelise kaitse tagamiseks tuleks seda nõuet laiendada kõikidele käesolevas määruses sätestatud eranditele. Kuna tehtavad erandid võivad põhjustada keskmise ahelapikkusega klooritud parafiinide heidet, tuleks kooskõlas määruse (EL) 2019/1021 artiklis 1 sätestatud eesmärgiga, mis seisneb püsivate orgaaniliste saasteainete heite minimeerimises, ühtlasi kehtestada nõue minimeerida kõikidest eranditega hõlmatud kasutusviisidest tulenevat heidet keskkonda.

(13) Otsusega SC-12/10 julgustatakse konventsiooniosalisi nõudma, et nende jurisdiktsiooni alla kuuluvad klooritud parafiinide tootjad avalikustaksid järgnevatele kasutajatele teabe teatavate lineaarsete $C_{14–17}$-kloroalkaanide esinemise kohta nende toodetes. Liidus tuleks selline nõue kehtestada klooritud parafiinide tootjatele, tarnijatele ja importijatele, keda tuleks kohustada esitama nõutava teabe järgnevatele kasutajatele määruse (EÜ) nr 1907/2006 artiklis 31 osutatud ohutuskaardil.

(14) Selleks, et tõhustada määruse (EL) 2019/1021 artikli 3 lõike 1 kohaldamist ja selle järgimise tagamist liidus, tuleks kehtestada ainetes, segudes ja toodetes tahtmatu jälgsaastena esinevate keskmise ahelapikkusega klooritud parafiinide sisalduse üldine piirnorm.

(15) Kaablite ringlussevõtu käigus taaskasutusse võetud materjalis ja sellisest materjalist valmistatud toodetes esinevate keskmise ahelapikkusega klooritud parafiinide jaoks tuleks kehtestada konkreetne tahtmatu jälgsaaste piirnorm kehtivusajaga kaks aastat, et anda ringlussevõtjatele piisavalt aega kohanemiseks ja keskmise ahelapikkusega klooritud parafiinide sisalduse vähendamiseks või teistsuguse kasutusviisi leidmiseks materjalile, milles tahtmatu jälgsaastena esinevate keskmise ahelapikkusega klooritud parafiinide sisaldus ei vasta üldisele piirnormile. Selleks, et vähendada keskmise ahelapikkusega klooritud parafiinide heidet ja inimeste kokkupuudet nendega, tuleks kaablite ringlussevõtu käigus taaskasutusse võetud materjali kasutada üksnes teepäraldistes ja tarade toestamiseks ette nähtud plokkides.

(16) Määrust (EL) 2019/1021 tuleks seepärast vastavalt muuta.

(17) Selleks, võimaldada alustada määruse (EL) 2019/1021 I lisa A osa muudatuse kohaldamist samal ajal, kui jõustub konventsiooni muudatus liidu suhtes, tuleks käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva edasi lükata,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EL) 2019/1021 I lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 16. detsembrist 2026.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 11. september 2026

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

LISA

Määruse (EL) 2019/1021 I lisa A osasse lisatakse järgmine kanne:

Aine	CASi nr	EÜ nr	Konkreetne erand vahepealseks kasutamiseks või muu täpsustus
„Keskmise ahelapikkusega klooritud parafiinid (MCCPd) Mõiste „Keskmise ahelapikkusega klooritud parafiinid (MCCPd)“ hõlmab järgmist: ained või segud, mis sisaldavad ükskõik millist järgmistest lineaarsetest $C_{14–17}$-kloroalkaanidest, mille molekulivalemid on järgmised: $C_{14}H_{(30-y)}Cl_y$, kus y ≥ 5; $C_{15}H_{(32-y)}Cl_y$, kus y ≥ 5; $C_{16}H_{(34-y)}Cl_y$, kus y ≥ 6; $C_{17}H_{(36-y)}Cl_y$, kus y ≥ 6.	[1] 85535-85–9, [2] 198840-65–2, [3] 1372804-76–6 ja muud	[1] 287–477-0, [2] –, [3] – ja muud	1. Käesoleva kande puhul kohaldatakse artikli 4 lõike 1 punkti b juhul, kui järgmiste molekulivalemitega lineaarsete $C_{14–17}$-kloroalkaanide summaarne sisaldus aines, segus või tootes on kuni 1 000 mg/kg (0,1 massiprotsenti): $C_{14}H_{(30-y)}Cl_y$, kus y ≥ 5; $C_{15}H_{(32-y)}Cl_y$, kus y ≥ 5; $C_{16}H_{(34-y)}Cl_y$, kus y ≥ 6; $C_{17}H_{(36-y)}Cl_y$, kus y ≥ 6. 2. Erandina punktist 1 kohaldatakse käesoleva kande puhul artikli 4 lõike 1 punkti b juhul, kui järgmiste molekulivalemitega lineaarsete $C_{14–17}$-kloroalkaanide summaarne sisaldus on kuni 20 000 mg/kg (2 massiprotsenti): $C_{14}H_{(30-y)}Cl_y$, kus y ≥ 5; $C_{15}H_{(32-y)}Cl_y$, kus y ≥ 5; $C_{16}H_{(34-y)}Cl_y$, kus y ≥ 6; $C_{17}H_{(36-y)}Cl_y$, kus y ≥ 6, ning: — need esinevad kaablite ringlussevõtu käigus taaskasutusse võetud materjalis või sellisest materjalist valmistatud toodetes ja — sellist materjali või selliseid tooteid kasutatakse teepäraldistes või tarade toestamiseks ette nähtud plokkides. Seda piirnormi kohaldatakse kuni 16. detsembrini 2028. 3. Erandina on MCCPsid lubatud toota, turule lasta ja kasutada järgmisel otstarbel: a) äärmusliku rõhu vastase lisaainena metallitöötlusvedelikes, mida kasutatakse kutsealase tegevuse raames või tööstuskeskkonnas läbi viidavates nõudlikes metallitöötlustoimingutes ja mille jaoks on olemas kogumissüsteemid, kuni 31. detsembrini 2036;

Aine	CASi nr	EÜ nr	Konkreetne erand vahepealseks kasutamiseks või muu täpsustus
			b) polümeerides ja kummides, mida kasutatakse mis tahes järgmiste toodete parandamiseks ja nende varuosades: i) maismaal kasutatavad mootorsõidukid; ii) masinad, mida kasutatakse põllumajanduses, ehituses, metsanduses või maastikukujunduses, sealhulgas aianduses; iii) määruse (EL) 2017/745 kohaldamisalasse kuuluvad meditsiiniseadmete elektrilised ja elektroonilised komponendid ning meditsiiniseadmete abiseadmed; iv) määruse (EL) 2017/746 kohaldamisalasse kuuluvad *in vitro* diagnostika meditsiiniseadmete elektrilised ja elektroonilised komponendid ning *in vitro* diagnostika meditsiiniseadmete abiseadmed; v) mõõte-, analüüsi-, tootmis-, kontrolli-, seire-, katse- ja inspekteerimisseadmed; vi) lennundus-, kosmose- ja kaitserakendused, kui nende tootmisel kasutati algselt MCCPsid, kuni nende kasutusea lõppkuupäevani või kuni 31. detsembrini 2041, olenevalt sellest, kumb kuupäev on varasem; c) pehmes polüvinüülkloriidis: i) ehitussektoris kasutatavates juhtmetes ja kaablites, kuni 16. detsembrini 2028; ii) juhtmetes ja kaablites, mida kasutatakse määruse (EL) 2017/745 kohaldamisalasse kuuluvates meditsiiniseadmetes ja meditsiiniseadmete abiseadmetes ning määruse (EL) 2017/746 kohaldamisalasse kuuluvates *in vitro* diagnostika meditsiiniseadmetes ja *in vitro* diagnostika meditsiiniseadmete abiseadmetes, kuni 16. detsembrini 2031;

Aine	CASi nr	EÜ nr	Konkreetne erand vahepealseks kasutamiseks või muu täpsustus
			d) liimides ja hermeetikutes üksnes järgmiste toodete puhul: i) uste ja akende tihendamiseks kasutatav polüsulfiidhermeetik ja ühekomponendiline polüuretaanvaht, kuni 16. detsembrini 2028; ii) MCCPsid sisaldavast taaskasutusse võetud materjalist valmistatud või seda sisaldav uste ja akende tihendamiseks kasutatav ühekomponendiline polüuretaanvaht, tingimusel, et vahu mahutil on märgitud, et see sisaldab taaskasutusse võetud materjali, kuni 16. detsembrini 2031; iii) veekindlad pinnakattevahendid ja korrosioonivastased pinnakattevahendid, kuni 16. detsembrini 2028; iv) lennundus-, kosmose- ja kaitserakendused, kuni 16. detsembrini 2031; e) kleeplindis, mida kasutatakse mittekandvate konstruktsioonide ühendamiseks lennundus-, kosmose- ja kaitserakendustes, kuni 16. detsembrini 2031; f) laskemoona jaoks ja selle märgistamiseks ette nähtud värvides ja pinnakattevahendites, kuni 16. detsembrini 2031; g) eriefektide saavutamiseks kasutatavas kaitseotstarbelises pürotehnilises laskemoonas, kuni 31. detsembrini 2041; h) kosmoseseadmete ja kaitsevarustuse ning nende pakendite jaoks ette nähtud, neid äärmusliku temperatuuri eest kaitsvates paisuvates pinnakattevahendites ja värvides, kuni 31. detsembrini 2041; i) kosmoseseadmete ja kaitsevarustuse parandamiseks ja nende varuosades kasutamiseks ette nähtud pinnakattevahendites ja värvides, kui nende seadmete tootmisel kasutati algselt MCCPsid, kuni asjaomaste seadmete kasutusea lõpuni.

Aine	CASi nr	EÜ nr	Konkreetne erand vahepealseks kasutamiseks või muu täpsustus
			4. Punktis 3 kirjeldatud erandiga hõlmatud MCCPde tootmisel ning tööstuslikul ja kutsealasel kasutamisel hoitakse ära MCCPde sattumist keskkonda või kui see ei ole võimalik, vähendatakse heitetaset võimalikult palju. Töötajate kokkupuude viiakse vastavalt nõukogu direktiivi 98/24/EÜ (*) artiklile 6 miinimumini. 5. MCCPsid sisaldavaid tooteid, mis on punkti 3 alapunktides b–h kirjeldatud asjaomase erandi kehtivusaja lõppkuupäeval või enne seda liidus juba kasutusel, võib edasi kasutada. 6. MCCPsid sisaldavaid varuosi, millele on osutatud punkti 3 alapunktis b ja mis on liidu territooriumil olemas enne 1. jaanuari 2042, lubatakse jätkuvalt turule lasta ja kasutada. 7. Klooritud parafiinide tootjad, tarnijad ja importijad, kes lasevad turule punktis 1 osutatud kloroalkaane sisaldavaid aineid või segusid, esitavad määruse (EÜ) nr 1907/2006 artiklis 31 osutatud ohutuskaardil järgmise teabe: a) punktis 1 loetletud kloroalkaanide summaarne sisaldus, kui neid esineb; b) kui punktis a osutatud summaarne sisaldus on suurem kui 0,1 massiprotsenti, siis asjakohased riskijuhtimismeetmed ja kasutustingimused, mis võimaldavad minimeerida keskkonda sattumist ja kokkupuudet. 8. Klooritud parafiinide tootjad, tarnijad ja importijad kasutavad punkti 7 alapunktis a osutatud summaarse sisalduse kindlakstegemiseks representatiivseid klooritud parafiinide partiisid, mille on tootnud sama tootja samade tehniliste spetsifikatsioonide alusel. Selle sisalduse määramiseks kasutatakse valideeritud analüüsimeetodeid. Pädeva asutuse nõudel esitatakse talle kasutatud analüüsimeetodite kirjeldus ja punkti 7 alapunktis a osutatud summaarse sisalduse leidmiseks kasutatud tulemused.

(*) Nõukogu 7. aprilli 1998. aasta direktiiv 98/24/EÜ töötajate tervise ja ohutuse kaitse kohta keemiliste mõjuritega seotud ohtude eest tööl (EÜT L 131, 5.5.1998, lk 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1998/24/oj).“